

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B**

DIREKTIVA VIJEĆA 2008/90/EZ

od 29. rujna 2008.

o stavljanju na tržište reproduksijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih proizvodnji voća

(Preinačena verzija)

(SL L 267, 8.10.2008., str. 8.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
► <u>M1</u>	Odluka 2010/777/EU Komisije od 15. prosinca 2010.	L 332	40	16.12.2010.
► <u>M2</u>	Uredba (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014.	L 189	1	27.6.2014.
► <u>M3</u>	Provedbena odluka Komisije (EU) 2019/120 od 24. siječnja 2019.	L 24	27	28.1.2019.
► <u>M4</u>	Provedbena odluka Komisije (EU) 2022/1933 od 12. listopada 2022.	L 266	19	13.10.2022.

DIREKTIVA VIJEĆA 2008/90/EZ**od 29. rujna 2008.****o stavljanju na tržište reproduksijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih proizvodnji voća****(Preinačena verzija)**

POGLAVLJE 1.

PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE*Članak 1.***Područje primjene**

1. Ova se Direktiva primjenjuje na stavljanje na tržište reproduksijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih proizvodnji voća unutar Zajednice.
2. Ova se Direktiva primjenjuje na rodove i vrste koji su navedeni u Prilogu I., kao i na njihove hibride. Također se primjenjuje na podloge i ostale dijelove biljaka drugih rodova ili vrsta, osim onih koji se navode u Prilogu I. ili njihovih hibrida, ako je materijal roda ili vrste iz Priloga I. ili njihovih hibrida cijepljen ili se treba cijepiti na njih.
3. Ova se Direktiva primjenjuje ne dovodeći u pitanje pravila o zaštiti bilja utvrđena Direktivom 2000/29/EZ.
4. Ova se Direktiva ne primjenjuje na reproduksijski sadni materijal i sadnice za koje se dokaže da su namijenjeni izvozu u treće zemlje, pod uvjetom da se označe kao takvi i da se čuvaju dovoljno izolirani.

Provedbene mjere za prvi podstavak, posebno u pogledu označivanja i izolacije, moraju se donijeti u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2.

*Članak 2.***Definicije**

U smislu ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „reproduksijski sadni materijal” znači sjemenje, dijelovi bilja i sav biljni materijal, uključujući podloge, koji su namijenjeni za umnožavanje i proizvodnju sadnica;
2. „sadnice” znači bilje namijenjeno sadnji ili presađivanju nakon stavljanja na tržište;
3. „sorta” znači skupina biljaka unutar jedne botaničke taksonomske jedinice (taksona) najnižeg ranga, koja može:
  - (a) biti definirana određenim svojstvima koja proizlaze iz određenoga genotipa ili kombinacije genotipova;
  - (b) razlikovati se od bilo koje druge skupine biljaka izražavanjem barem jednog od navedenih svojstava; i
  - (c) smatrati se zasebnom jedinicom s obzirom na svoju sposobnost razmnožavanja u nepromijenjenom obliku;

▼B

4. „klon” znači genetski istovjetno vegetativno potomstvo koje potječe od jedne biljke;
5. „predosnovni materijal” znači materijal za razmnožavanje koji:
  - (a) proizveden je u skladu s općeprihvaćenim metodama u svrhu očuvanja značajki sorte, uključujući najvažnija pomološka svojstva i sprečavanje bolesti;
  - (b) namijenjen je proizvodnji ostalog osnovnog materijala osim sadnica;
  - (c) udovoljava posebnim zahtjevima za predosnovni materijal koji su utvrđeni u skladu s člankom 4.; i
  - (d) za koji je u službenom inspekcijskom pregledu utvrđeno da ispunjava uvjete pod (a), (b) i (c);
6. „osnovni materijal” znači materijal za razmnožavanje koji:
  - (a) proizveden je na vegetativan način neposredno ili kroz poznat broj proizvodnih ciklusa iz predosnovnog materijala, u skladu s općeprihvaćenim metodama u svrhu očuvanja značajki sorte, uključujući najvažnija pomološka svojstva i sprečavanje bolesti;
  - (b) namijenjen je proizvodnji certificiranog materijala;
  - (c) udovoljava posebnim zahtjevima za osnovni materijal koji su utvrđeni u skladu s člankom 4.; i
  - (d) za koji je u službenom inspekcijskom pregledu utvrđeno da ispunjava uvjete pod (a), (b) i (c);
7. „certificirani materijal” znači:
  - (a) reproduksijski sadni materijal koji:
    - i. proizveden je na vegetativan način neposredno od osnovnoga ili predosnovnog materijala ili, ako je namijenjen za proizvodnju podloga, od certificiranoga sjemena od osnovnog ili certificiranog materijala podloge;
    - ii. namijenjen je proizvodnji sadnica;
    - iii. udovoljava posebnim zahtjevima za certificirani materijal koji su utvrđeni u skladu s člankom 4.; i
    - iv. za koji je u službenom inspekcijskom pregledu utvrđeno da ispunjava uvjete pod i., ii. i iii.;
  - (b) sadnice koje:
    - i. proizvedene su neposredno od certificiranog, osnovnog ili predosnovnog reproduksijskog sadnog materijala;
    - ii. namijenjene su proizvodnji voća;
    - iii. udovoljavaju posebnim zahtjevima za certificirani materijal, koji su utvrđeni u skladu s člankom 4.; i
    - iv. za koje je u službenom inspekcijskom pregledu utvrđeno da ispunjavaju uvjete pod i., ii. i iii.;

▼B

8. „CAC (*Conformitas Agraria Communitatis*) materijal” znači reprodukcijski sadni materijal i sadnice koji:
- (a) se odlikuju sortnim značajkama i primjerene su sortne čistoće;
  - (b) namijenjeni su:
    - proizvodnji reprodukcijskog sadnog materijala,
    - proizvodnji sadnica, i/ili
    - proizvodnji voća;
  - (c) udovoljavaju posebnim zahtjevima za CAC materijale koji su utvrđeni u skladu s člankom 4.;
9. „dobavljač” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja se profesionalno bavi barem jednom od sljedećih djelatnosti koje se odnose na reprodukcijski sadni materijal i sadnice: umnožavanje, proizvodnja, zaštita i/ili tretiranje, uvoz i stavljanje na tržište;
10. „stavljanje na tržište” znači prodaja, držanje u svrhu prodaje, ponuda za prodaju i bilo kakvo raspolaganje, opskrba ili prijenos trećim stranama, za naknadu ili bez naknade, s ciljem komercijalnog iskorištavanja reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica;
11. „nadležno službeno tijelo” znači:
- (a) tijelo koje je osnovala ili odredila država članica, a nalazi se pod nadzorom nacionalne vlade i odgovorno je za pitanja o kakvoći reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica;
  - (b) bilo koje državno tijelo osnovano:
    - ili na nacionalnoj razini, ili
    - na regionalnoj razini, pod nadzorom državnih tijela, unutar ograničenja koja su propisana u nacionalnom zakonodavstvu dotične države članice;
12. „službeni inspekcijski pregled” znači inspekcijski pregled koji obavlja nadležno službeno tijelo ili se obavlja pod nadzorom nadležnog službenog tijela;
13. „serija” znači određen broj jedinica određenog proizvoda koje je moguće identificirati prema homogenosti sastava i podrijetlu.

POGLAVLJE 2.

ZAHTJEVI U POGLEDU REPRODUKCIJSKOG SADNOG MATERIJALA I SADNICA*Članak 3.***Opći zahtjevi za stavljanje na tržište**

1. Reprodukcijski sadni materijal i sadnice mogu biti stavljeni na tržište samo ako:
- (a) je reprodukcijski sadni materijal službeno registriran kao „predosnovni materijal”, „osnovni materijal” ili „certificirani materijal”, ili ako ispunjava uvjete da bude označen kao CAC materijal;
  - (b) su sadnice službeno su registrirane kao certificirani materijal ili ispunjavaju uvjete da budu označene kao CAC materijal.

▼B

2. Reprodukcijski sadni materijal i sadnice koje se sastoje od genetski modificiranog organizma u smislu članka 2. točaka 1. i 2. Direktive 2001/18/EZ mogu biti stavljeni na tržište samo ako je genetski modificirani organizam dobio odobrenje u skladu s tom Direktivom ili u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003.

3. U slučaju kada su proizvodi dobiveni od sadnica ili reprodukcijskog sadnog materijala koji su namijenjeni korištenju kao hrana ili u hrani u smislu članka 3., ili kao hrana za životinje ili u hrani za životinje u smislu članka 15. Uredbe (EZ) br. 1829/2003, reprodukcijski sadni materijal i sadnice na koje se odnosi mogu biti stavljeni na tržište isključivo ako je hrana ili hrana za životinje dobivena od tog materijala odobrena u skladu s navedenom Uredbom.

4. Neovisno o stavku 1., države članice mogu dati odobrenje dobavljačima na svom državnom području da stave na tržište odgovarajuću količinu reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica koji su namijenjeni:

- (a) pokusima ili znanstvenim svrhama;
- (b) selekciji; ili
- (c) pomoći u očuvanju genetske raznolikosti.

Uvjeti pod kojima država članica može izdati takvo odobrenje mogu se usvojiti u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2.

*Članak 4.***Posebni zahtjevi za rod i vrstu**

U skladu s postupkom iz članka 19. stavka 3. moraju se utvrditi posebni zahtjevi za svaki rod ili vrstu iz Priloga I. koji navode:

- (a) uvjete kojima mora udovoljavati CAC materijal, posebno one koji se odnose na sustav umnožavanja koji se primjenjuje na čistoću nasada za vrijeme rasta, zaštitu bilja i, osim u slučaju podloge i, kada materijal ne pripada određenoj sorti, čistoću sorte;
- (b) uvjete kojima moraju udovoljavati predosnovni, osnovni i certificirani materijali u pogledu kakvoće (uključujući, za predosnovni i osnovni materijal, metode održavanja sortnih značajki i, prema potrebi, klona, uključujući odgovarajuća pomološka svojstva), zdravlje biljaka, metode i postupke ispitivanja koji se primjenjuju, sustav(e) umnožavanja koji se primjenjuju i, osim u slučaju podloge, i kada materijal ne pripada određenoj sorti, čistoću sorte;
- (c) uvjete kojima moraju udovoljavati podloge i ostali dijelovi bilja drugih rodova ili vrsta i njihovih hibrida, osim onih navedenih u Prilogu I., ako je na njih cijepljen reprodukcijski sadni materijal rodova ili vrsta ili njihovih hibrida koji su navedeni u Prilogu I.

POGLAVLJE 3.

ZAHTEVI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI DOBAVLJAČI

*Članak 5.***Registracija**

1. Države članice moraju osigurati službenu registraciju dobavljača s obzirom na djelatnosti koje obavljaju na temelju ove Direktive.
2. Države članice mogu odlučiti da se stavak 1. ne primjenjuje na dobavljače koji prodaju samo onim krajnjim korisnicima koji nisu profesionalno uključeni u proizvodnju bilja.
3. Detaljna pravila za primjenu stavaka 1. i 2. mogu se odrediti u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2.

*Članak 6.***Posebni zahtjevi**

1. Države članice moraju osigurati se da predosnovni, osnovni, certificirani materijal i CAC materijal proizvode pod nadzorom dobavljača koji se bave proizvodnjom ili umnožavanjem reprodukcijuskog sadnog materijala i sadnica. U tu svrhu dobavljači moraju:
  - utvrditi i pratiti kritične točke u proizvodnom procesu koje utječu na kakvoću materijala,
  - staviti podatke o praćenju iz prve alineje na raspolaganje za kontrolu, kada to zatraži nadležno službeno tijelo,
  - uzimati uzorke za laboratorijsku analizu kada je to potrebno, i
  - osigurati da, za vrijeme proizvodnje, serije reprodukcijuskog sadnog materijala ostanu zasebno prepoznatljive.
2. U slučaju da se u objektu dobavljača pojavi štetni organizam naveden u Prilogu Direktivi 2000/29/EZ, ili koji se navodi u posebnim zahtjevima koji su utvrđeni u skladu s člankom 4. ove Direktive, u stupnju višem od onoga koji je dozvoljen na temelju tih posebnih zahtjeva, države članice moraju osigurati da dobavljač bez odgađanja obavijesti nadležno službeno tijelo, neovisno o obvezama izvješćivanja na temelju Direktive 2000/29/EZ te da provede sve mjere koje odredi to tijelo.
3. Države članice moraju osigurati da dobavljači vode evidenciju o svojoj prodaji ili nabavi barem tri godine od stavljanja na tržište reprodukcijuskog sadnog materijala ili sadnica.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na dobavljače koji su izuzeti od registracije u skladu s člankom 5. stavkom 2.

▼B

4. Detaljna pravila za primjenu stavka 1. mogu se utvrditi u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2.

POGLAVLJE 4.

ODREĐIVANJE I OZNAČIVANJE SORTE

*Članak 7.***Određivanje sorte**

1. Reprodukcijski sadni materijal i sadnice stavljaju se na tržište s naznakom sorte kojoj pripadaju. Kada, u slučaju podloga, materijal ne pripada nekoj sorti, upućuje se na dotičnu vrstu ili međuvrtni hibrid.

2. Sorte na koje se upućuje na temelju stavka 1. su:

(a) zakonski zaštićene pravima za zaštitu biljnih sorata u skladu s odredbama o zaštiti novih sorata;

(b) službeno registrirane na temelju stavka 4. ovog članka; ili

(c) opće su poznate; smatra se da je sorta opće poznata ako:

i. je službeno registrirana u drugoj državi članici;

ii. podliježe zahtjevu za službenom registracijom u bilo kojoj državi članici, ili zahtjevu za zaštitu biljnih sorti iz točke (a); ili

iii. već je stavljena na tržište prije 30. rujna 2012. državnom području dotične države članice ili druge države članice, pod uvjetom da ima službeno priznat opis.

U skladu sa stavkom 1. također se može upućivati na sortu koja nema suštinske vrijednosti za komercijalnu proizvodnju nasada, pod uvjetom da predmetna sorta posjeduje službeno priznat opis i da se, na državnom području dotične države članice, reprodukcijski sadni materijal i sadnice stavljaju na tržište kao CAC materijal te da se na oznaci i/ili u dokumentu označavaju upućivanjem na ovu odredbu.

3. U mjeri u kojoj je to moguće, svaka sorta mora biti označena istim nazivom u svim državama članicama, u skladu s provedbenim mjerama koje se mogu usvojiti u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2., ili, ako ne postoje, u skladu s prihvaćenim međunarodnim smjernicama.

4. Sorte mogu biti službeno registrirane ako se utvrdi da zadovoljavaju određene službeno odobrene uvjete i da posjeduju službeni opis. Također se mogu službeno registrirati ako je njihov materijal bio stavljen na tržište prije 30. rujna 2012. na državnom području određene države članice, pod uvjetom da posjeduju službeno priznat opis.

▼B

Genetski modificirana sorta može biti službeno registrirana isključivo ako je genetski modificirani organizam od kojega se sastoji odobren u skladu s Direktivom 2001/18/EZ ili u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003.

Ako su proizvodi dobiveni od sadnica ili reprodukcijaskog sadnog materijala namijenjeni korištenju kao hrana ili u hrani u smislu članka 3., ili kao hrana za životinje ili u hrani za životinje u okviru članka 15. Uredbe (EZ) br. 1829/2003, predmetna sorta može biti službeno registrirana samo ako je hrana ili hrana za životinje dobivena od tog materijala dobila odobrenje u skladu s tom Uredbom.

5. Zahtjevi za službenom registracijom iz stavka 4. utvrđuju se u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2., uzimajući u obzir trenutačna znanstvena i stručna, i moraju obuhvaćati:

- (a) uvjete za službenu registraciju, koji posebno mogu uključivati prepoznatljivost, nepromjenjivost i dostatnu ujednačenost;
- (b) najmanje karakteristike koje moraju biti obuhvaćene u ispitivanjima različitih sorata;
- (c) najmanje zahtjeve za obavljanje ispitivanja;
- (d) najdulje razdoblje valjanosti službene registracije neke sorte.

6. U skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2.:

- može se uspostaviti sustav za obavješćivanje nadležnih službenih tijela država članica o sortama ili vrstama ili međuvrtnim hibridima,
- može se usvojiti odluka o uspostavi i objavljivanju zajedničkog popisa sorata.

*Članak 8.***Sastav i identifikacija serija**

1. Za vrijeme rasta i uklanjanja sa ili odvajanja od matičnog materijala, reprodukcijaski sadni materijal i sadnice moraju se držati u odvojenim serijama.

2. Ako se za vrijeme pakiranja, skladištenja, prijevoza ili prilikom otpreme zajedno stavljaju ili miješaju reprodukcijaski sadni materijal i sadnice, dobavljač mora voditi evidenciju koja uključuje ove podatke: sastav serije i podrijetlo njezinih zasebnih elementa.

*Članak 9.***Označivanje**

1. Reprodukcijski sadni materijal i sadnice mogu se stavljati na tržište samo u dovoljno homogenim serijama i ako su:

- (a) označeni kao CAC materijal i uz njih je priložen dokument koji je sastavio dobavljač u skladu s posebnim zahtjevima sukladno članku 4. Ako takav dokument sadrži službenu deklaraciju, ista mora biti jasno odvojena od svih ostalih informacija u dokumentu; ili

▼B

- (b) označeni kao predosnovni, osnovni ili certificirani materijal, i kao takvi certificirani od strane nadležnog službenog tijela u skladu s posebnim zahtjevima koji su utvrđenima u skladu s člankom 4.

Zahtjevi za reproduksijski sadni materijal i/ili sadnice u pogledu označivanja i/ili pečačenja i pakiranja mogu biti naznačene u provedbenim mjerama koje su usvojene u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 3.

2. U slučaju maloprodajne opskrbe reproduksijskog sadnog materijala i sadnica neprofesionalnim krajnjim korisnicima, zahtjevi u pogledu označivanja iz stavka 1. mogu se ograničiti na adekvatne informacije o proizvodu.

3. U skladu s ovom Direktivom, u slučaju sorte reproduksijskog sadnog materijala i sadnica koja je genetski modificirana, na svakoj oznaci ili u dokumentu, službenom ili ne, koji su dodani ili priloženi uz materijal mora biti jasno naznačeno da je sorta genetski modificirana i moraju biti navedeni genetski modificirani organizmi.

POGLAVLJE 5.

IZUZEĆA

*Članak 10.***Lokalni promet**

1. Države članice mogu izuzeti:
  - (a) od primjene članka 9. stavka 1., male proizvođače čija je proizvodnja i prodaja reproduksijskog sadnog materijala i sadnica namijenjena krajnjoj uporabi osoba na lokalnom tržištu koje nisu profesionalno uključene u proizvodnju bilja (lokalni promet);
  - (b) od pregleda i službenih inspekcija predviđenih u članku 13., lokalni promet reproduksijskim sadnim materijalom i sadnicama koje proizvode takve izuzete osobe.
2. U skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2., mogu se usvojiti provedbene mjere koje se odnose na druge zahtjeve u pogledu izuzeća iz stavka 1. ovog članka, posebno s obzirom na pojmove „mali proizvođači” i „lokalno tržište” i na povezane postupke.

*Članak 11.***Privremene poteškoće u opskrbi**

U slučaju privremenih poteškoća u opskrbi reproduksijskim sadnim materijalom i sadnicama koji ispunjavaju zahtjeve ove Direktive zbog prirodnih katastrofa ili nepredvidljivih okolnosti, u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2. mogu se usvojiti mjere koje se odnose na stavljanje na tržište reproduksijskog sadnog materijala i sadnica koje udovoljavaju manje strogim zahtjevima.

POGLAVLJE 6.

**REPRODUKCIJSKI SADNI MATERIJAL I SADNICE PROIZVEDENE U
TREĆIM ZEMLJAMA***Članak 12.*

1. U skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2. donosi se odluka o tome jesu li reprodukcijiski sadni materijal i sadnice proizvedeni u trećim zemljama, za koje postoje ista jamstva s obzirom na obveze dobavljača, autentičnost, svojstva, zaštitu bilja, supstrat, pakiranje, način inspekcije, označivanje i pečačenje, u svakom pogledu istovjetni reprodukcijiskom sadnom materijalu i sadnicama koji su proizvedeni u Zajednici, te udovoljavaju li zahtjevima i uvjetima iz ove Direktive.

2. Do donošenja odluke iz stavka 1. i ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive 2000/29/EZ, do ► **M4** 31. prosinca 2025. ◀ države članice mogu, privremeno ili trajno, primjenjivati na uvoz reprodukcijiskog sadnog materijala i sadnica iz trećih zemalja uvjete koji su barem istovjetni onima koji su navedeni u posebnim zahtjevima koji su usvojeni u skladu s člankom 4. Ako takvi uvjeti nisu propisani u posebnim zahtjevima, uvjeti za uvoz moraju biti barem jednaki onima koji se primjenjuju na proizvodnju u državi članici na koju se odnosi.

U skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2., datum naveden u prvome podstavku ovog stavka može se za različite države produžiti do usvajanja odluke iz stavka 1. ovog članka.

U pogledu pitanja iz stavka 1., reprodukcijiski sadni materijal i sadnice koje država članica uvozi u skladu s odlukom koju je dotična država članica usvojila u skladu s prvim podstavkom ne podliježe nikakvim ograničenjima za stavljanje na tržište u ostalim državama članicama.

POGLAVLJE 7.

NADZORNE MJERE*Članak 13.***Službeni inspekcijiski pregled**

1. Države članice moraju osigurati službene inspekcijiske preglede reprodukcijiskog sadnog materijala i sadnica za vrijeme proizvodnje i stavljanja na tržište kako bi se potvrdila usklađenost sa zahtjevima i uvjetima koji su utvrđeni u ovoj Direktivi. U tu svrhu, nadležno službeno tijelo mora imati slobodan pristup svim objektima dobavljača u svakom prihvatljivom trenutku.

2. U skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, nadležna službena tijela mogu ovlastiti bilo koju pravnu osobu koja podliježe javnom ili privatnom pravu da pod njihovim nadzorom obavlja zadaće predviđene u ovoj Direktivi, i koja je na temelju svojeg službeno odobrenog statuta odgovorna isključivo za određene javne funkcije, pod uvjetom da takva osoba, i njezini članovi, nemaju nikakav osobni interes u ishodima mjera koje provodi.

▼B

Države članice moraju obavijestiti Komisiju o svojim nadležnim službenim tijelima. Komisija će tu informaciju proslijediti ostalim državama članicama.

3. Potrebno je usvojiti detaljna pravila za primjenu stavka 1. u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2. Takva pravila moraju biti razmjerna kategoriji materijala na koji se odnose.

*Članak 14.***Praćenje od strane Zajednice**

1. Pokusi, ili, prema potrebi, ispitivanje uzoraka u državama članicama, provode se kako bi se provjerilo udovoljavaju li reproduksijski sadni materijal ili sadnice zahtjevima i uvjetima ove Direktive, uključujući one koji se odnose na zaštitu bilja. Komisija može organizirati inspekcijski nadzor nad pokusima u kojem sudjeluju predstavnici država članica i Komisije.

2. Usporedna ispitivanja Zajednice i pokusi mogu se obavljati unutar Zajednice za naknadni nadzor nad uzorcima reproduksijskog sadnog materijala i sadnica koji se stavljaju na tržište na temelju odredaba ove Direktive, bez obzira na to jesu li obvezni ili diskrecijski, uključujući one koji se odnose na zaštitu biljaka. Usporedna ispitivanja i pokusi mogu uključivati sljedeće:

- reproduksijski sadni materijal ili sadnice koji su proizvedeni u trećim zemljama,
- reproduksijski sadni materijal ili sadnice koji su pogodni za organski uzgoj,
- reproduksijski sadni materijal ili sadnice koji se stavljaju na tržište na temelju mjera za očuvanje genetske raznolikosti.

3. Usporedna ispitivanja i pokusi iz stavka 2. koriste se u svrhu usklađivanja tehničkih metoda ispitivanja reproduksijskog sadnog materijala i sadnica, i u svrhu provjere ispunjavanja uvjeta kojima materijal mora udovoljavati.

4. Postupajući u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2. Komisija će poduzeti potrebne radnje za obavljanje usporednih ispitivanja i pokusa. Komisija će obavijestiti odbor iz članka 19. stavka 2. o tehničkim postupcima za provođenje ispitivanja i pokusa te o njihovim rezultatima. U slučaju problema u pogledu zdravlja bilja, Komisija će obavijestiti Stalni odbor za biljno zdravstvo.

▼B

5. Zajednica može osigurati financijske doprinose za provođenje ispitivanja i pokusa koji su predviđeni u stavcima 2. i 3.

Financijska sredstva nisu viša od godišnjih proračunskih sredstava koje odredi proračunsko tijelo.

6. Ispitivanja i pokusi kojima će biti dodijeljeni financijski doprinosi Zajednice i detaljna pravila za dodjelu financijskih sredstava utvrđuju se u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2.

7. Ispitivanje i pokuse predviđene u stavcima 2. i 3. mogu provoditi samo državna tijela ili pravne osobe za koje je odgovorna država.

*Članak 15.***Provjere od strane Zajednice u državama članicama**

1. Stručnjaci Komisije mogu, u suradnji s nadležnim službenim tijelima država članica, provoditi provjere na licu mjesta u onoj mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se osigurala jedinstvena primjena ove Direktive, a posebno u svrhu provjere udovoljavaju li dobavljači u praksi zahtjevima ove Direktive. Država članica na čijem se državnom području obavlja provjera mora osigurati potrebnu pomoć stručnjacima koji obavljaju svoje dužnosti. Komisija će obavijestiti države članice o rezultatima provjere.

2. Potrebno je usvojiti detaljna pravila za primjenu stavka 1. u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 2.

*Članak 16.***Nastavna postupanja država članica**

1. Države članice moraju osigurati da reproduksijski sadni materijal i sadnice koji su proizvedeni na njihovom državnom području i namijenjeni stavljanju na tržište udovoljavaju zahtjevima ove Direktive.

2. Ako se tijekom službenog inspekcijskog pregleda iz članka 13. ili pokusa iz članka 14., utvrdi da reproduksijski sadni materijal i sadnice ne ispunjavaju zahtjeve ove Direktive, nadležno službena tijelo države članice mora poduzeti odgovarajuće radnje kako bi osiguralo usklađenost s odredbama ove Direktive ili, ako to nije moguće, mora zabraniti stavljanje na tržište takvog reproduksijskog sadnog materijala i sadnica u Zajednici.

3. Ako se utvrdi da reproduksijski sadni materijal i sadnice koje određeni dobavljač stavlja na tržište ne udovoljavaju zahtjevima i uvjetima ove Direktive, dotična država članica mora osigurati da se protiv dobavljača poduzmu odgovarajuće mjere. Ako se dobavljaču zabrani stavljanje na tržište reproduksijskog sadnog materijala i sadnica, država članica mora u skladu s tim obavijestiti Komisiju i nadležna nacionalna tijela u državama članicama.

▼B

4. Bilo kakve mjere koje su poduzete u skladu sa stavkom 3. moraju se povući čim se s dovoljno sigurnosti utvrdi da će reproduksijski sadni materijal i sadnice koje dobavljač namjerava staviti na tržište ubuduće udovoljavati zahtjevima i uvjetima ove Direktive.

POGLAVLJE 8.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE*Članak 17.***Klauzula o slobodnom kretanju**

1. Reprodukcijski sadni materijal i sadnice koje su u skladu sa zahtjevima i uvjetima iz ove Direktive ne podliježu nikakvim ograničenjima za stavljanje na tržište u pogledu dobavljača, zaštite bilja, supstrata i inspekcijskih pregleda, osim onima koja su utvrđena u ovoj Direktivi.

2. Kad je riječ o reprodukcijskom sadnom materijalu i sadnicama rodova i vrsta koji se navode u Prilogu I., države članice moraju se suzdržati od uvođenja strožih uvjeta ili ograničenja za stavljanje na tržište osim onih koji su utvrđeni u ovoj Direktivi ili u posebnim zahtjevima koji su utvrđeni u skladu s člankom 4., ili onih koji su na snazi 28. travnja 1992., ovisno o slučaju.

*Članak 18.***Izmjene i prilagodavanje Priloga**

Komisija može, u skladu s postupkom iz članka 19. stavka 3., izmijeniti Prilog I. s ciljem njegove prilagodbe u skladu s novim znanstvenim i tehničkim saznanjima.

*Članak 19.***Odbor****▼M2**

1. Komisiji pomaže Stalni odbor za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje osnovan na temelju članka 58. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾. Navedeni Odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾.

▼B

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuju se članci 4. i 7. Odluke 1999/468/EZ.

Razdoblje utvrđeno u članku 4. stavku 3. Odluke 1999/468/EZ određuje se na mjesec dana.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

▼B

3. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ.

Razdoblje utvrđeno u članku 5. stavku 6. Odluke 1999/468/EZ određuje se na tri mjeseca.

4. Odbor donosi svoj poslovnik.

*Članak 20.***Prijenos u nacionalno zakonodavstvo**

1. Države članice moraju usvojiti i objaviti, najkasnije do 31. ožujka 2010., zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 1. stavcima 2. i 3., člancima 2., 3., 5., 6., člankom 7. stavcima 2., 3. i 4., člankom 9. stavkom 3., člankom 12. stavkom 2., člankom 13. stavkom 1., člancima 16. i 21. One moraju odmah dostaviti Komisiji tekst navedenih odredaba i korelacijsku tablicu između tih odredaba i ove Direktive.

One primjenjuju te odredbe od 30. rujna 2012.

2. Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe moraju sadržavati uputu na ovu Direktivu ili se uz njih mora navesti takva uputa. Također moraju sadržavati izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na Direktivu koja se ovom Direktivom stavlja izvan snage smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Načine tog upućivanja i formuliranja izjave određuju države članice.

3. Države članice moraju Komisiji dostaviti tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

*Članak 21.***Prijelazne mjere**

Države članice mogu, do 31. prosinca 2018., dozvoliti stavljanje na tržište na svom državnom području reprodukcijaskog sadnog materijala i sadnica koji su dobiveni od matičnih biljaka koje su postojale prije 30. rujna 2012. i koje su službeno certificirane, ili koje ispunjavaju uvjete da budu označene kao CAC materijal prije 31. prosinca 2018. Prilikom stavljanja na tržište, takav se reprodukcijaski sadni materijal i sadnice na oznaci i/ili u dokumentu moraju označiti upućivanjem na ovaj članak. Nakon 31. prosinca 2018. reprodukcijaski sadni materijal i sadnice mogu se stavljeti na tržište ako udovoljavaju zahtjevima iz ove Direktive.

*Članak 22.***Stavljanje izvan snage**

1. Direktiva 92/34/EEZ, kako je izmijenjena aktima koji su navedeni u Prilogu II. dijelu A, stavlja se izvan snage s učinkom od 30. rujna 2012., ne dovodeći u pitanje obveze država članica koje se odnose na vremenske rokove za prijenos u nacionalno zakonodavstvo i primjenu Direktiva navedenih u Prilogu II. dijelu B.

▼B

2. Upućivanja na Direktivu stavljenu izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III.

Članak 23.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 24.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

PRILOG I.

Popis rodova i vrsta na koje se Direktiva odnosi

- Castanea sativa* Mill. – kesten
Citrus L. – citrusi
Corylus avellana L. – lijeska
Cydonia oblonga Mill. – dunja
Ficus carica L. – smokva
Fortunella Swingle – kumkvat
Fragaria L. – jagoda
Juglans regia L. – orah
Malus Mill. – jabuka
Olea europaea L. – maslina
Pistacia vera L. – pistacija
Poncirus Raf. – poncirus, trolisna naranča
Prunus amygdalus Batsch – badem
Prunus armeniaca L. – marelica
Prunus avium (L.) L. – trešnja
Prunus cerasus L. – višnja
Prunus domestica L. – šljiva
Prunus persica (L.) Batsch – breskva, nektarina
Prunus salicina Lindley – japanska šljiva
Pyrus L. – kruška
Ribes L. – ribiz, ogrozd
Rubus L. – kupina, malina
Vaccinium L. – borovnica, brusnica

PRILOG II.

DIO A

Direktive stavljene izvan snage s njihovim uzastopnim s izmjenama

(iz članka 22.)

Direktiva Vijeća 92/34/EEZ (SL L 157, 10.6.1992., str. 10.).	
Odluka Komisije 93/401/EEZ (SL L 177, 21.7.1993., str. 28.).	
Odluka Komisije 94/150/EZ (SL L 66, 10.3.1994., str. 31.).	
Odluka Komisije 95/26/EZ (SL L 36, 16.2.1995., str. 36.).	
Odluka Komisije 97/110/EZ (SL L 39, 8.2.1997., str. 22.).	
Odluka Komisije 1999/30/EZ (SL L 8, 14.1.1999., str. 30.).	
Odluka Komisije 2002/112/EZ (SL L 41, 13.2.2002., str. 44.).	
Uredba Vijeća (EZ) br. 806/2003 (SL L 122, 16.5.2003., str. 1.).	Samo točka u 7. Prilogu II. i točka 28. u Prilogu III.
Direktiva Vijeća 2003/61/EZ (SL L 165, 3.7.2003., str. 23.).	Samo članak 1. stavak 5.
Direktiva Komisije 2003/111/EZ (SL L 311, 27.11.2003., str. 12.).	
Odluka Komisije 2005/54/EZ (SL L 22, 26.1.2005., str. 16.).	
Odluka Komisije 2007/776/EZ (SL L 312, 30.11.2007., str. 48.).	

DIO B

Popis rokova za prijenos u nacionalno zakonodavstvo i primjenu

(iz članka 22.)

Direktiva	Rok za prijenos	Datum primjene
92/34/EEZ	31. prosinca 1992.	31. prosinca 1992. ⁽¹⁾
2003/61/EZ	10. listopada 2003.	
2003/111/EZ	31. listopada 2004.	

⁽¹⁾ U pogledu članaka 5. do 11., 14., 15., 17. i 19., datum primjene za svaki rod i vrstu iz Priloga II. određuje se u skladu s postupkom predviđenim u članku 21. nakon izrade programa iz članka 4. (vidjeti članak 26. stavak 2. Direktive 92/34/EEZ).

PRILOG III.

Korelacijska tablica

Direktiva 92/34/EEZ	Ova Direktiva
Članak 1. stavak 1.	Članak 1. stavak 1.
Članak 1. stavak 2.	—
Članak 1. stavak 3.	Članak 18. s izmjenama
—	Članak 1. stavci 2. i 3.
Članak 2.	Članak 1. stavak 4.
Članak 3. točke (a), (b)	Članak 2. stavci 1. i 2.
—	Članak 2. stavci 3. i 4.
Članak 3. točke (c) - (f)	Članak 2. stavci 5. – 8. s izmjenama
Članak 3. točke (g) - (h)	—
Članak 3. točke (i) - (j)	Članak 2. stavci 9. i 10. s izmjenama
Članak 3. točka (k) podtočke i. i ii.	Članak 2. stavak 11.
Članak 3. točka (k) djelomično	Članak 13. stavak 2. s izmjenama
Članak 3. točke (l) i (m)	Članak 2. stavci 12. i 13.
Članak 3. točka (n)	—
Članak 3. točka (o)	Članak 2. stavak 14.
Članak 3. točka (p)	—
Članak 4. stavak 1.	Članak 4. s izmjenama
Članak 4. stavak 2.	—
Članak 5.	—
—	Članak 5.
Članak 6.	—
—	Članak 6.
Članak 7.	Članak 15.
Članak 8. stavci 1. i 2.	Članak 3. stavak 1. točke (a), (b) s izmjenama
—	Članak 3. stavak 2.
—	Članak 3. stavak 3.
Članak 8. stavak 3.	Članak 3. stavak 4. s izmjenama
Članak 9. stavak 1.	Članak 7. stavak 1.
—	Članak 7. stavak 2.
Članak 9. stavak 2. podtočke i., ii.	Članak 7. stavak 3. točke (a), (b) s izmjenama
Članak 9. stavak 2. završna odredba	Članak 7. stavak 4. s izmjenama
Članak 3. stavak 3.	Članak 7. stavak 5.
Članak 9. stavak 4.	—
Članak 9. stavak 5.	Članak 7. stavak 6.
Članak 9. stavak 6.	Članak 7. stavak 7.

▼**B**

Direktiva 92/34/EEZ	Ova Direktiva
Članak 10. stavci 1. i 2.	Članak 8. stavci 1. i 2. s izmjenama
Članak 10. stavak 3.	—
Članak 11.	Članak 9. s izmjenama
Članak 12.	Članak 10.
Članak 13.	Članak 11. s izmjenama
Članak 14.	Članak 17. stavak 1.
Članak 15.	Članak 17. stavak 2. s izmjenama
Članak 16.	Članak 12.
Članak 17.	Članak 13. stavak 1. s izmjenama
Članak 18.	Članak 13. stavak 3. s izmjenama
Članak 19. stavak 1.	Članak 16. stavak 2.
Članak 19. stavak 2.	Članak 16. stavak 3.
Članak 19. stavak 3.	Članak 16. stavak 4.
Članak 20.	Članak 14.
Članak 21. stavci 1. i 2.	Članak 19. stavci 1. i 2.
Članak 21. stavak 3.	Članak 19. stavak 4.
Članak 22. stavci 1. i 2.	Članak 19. stavci 1. i 3.
Članak 23.	—
Članak 24. stavak 1.	Članak 16. stavak 1.
Članak 24. stavak 2.	—
Članak 25.	—
Članak 26.	Članak 20.
—	Članak 21.
—	Članak 22.
—	Članak 23.
Članak 27.	Članak 24.
Prilog I.	—
Prilog II.	Prilog I.
—	Prilozi II. i III.